

glasilo občanov

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA LITIJA

OKTOBER 1977

STEVILKA 9 – LETO 5

25. SEPTEMBRA JE BILA NA ZASAVSKI GORI SLAVNOST OB 35-LETNICI USTANOVITVE ZASAVSKEGA BATALJONA „ALOJZA HOHKRAUTA“ IN II. ZBORA AKTIVISTOV OF LI-TIJSKEGA OKROŽJA

Borci Zasavskega bataljona „Alojza Hohkrauta“ in aktivisti OF prihajajo na slavnostni prostor

Prvi komandant partizanskih odredov Slovenije tov. Franc Leskovšek-Luka sprejema raporte mladinskih pohodnih enot

Slavnostni govornik na proslavi je bil Ivan Thkar-Luka

Spominsko ploščo na planinskem domu je odkril komisar Zasavskega bataljona Jože Berkopec-Mišelj

Pred Dnevom mrtvih

Jesen je. Skoraj pred zimo. Z vej odletava orumenelo listje. Jutra so siva, meglena. Kakor da bo snežilo.

Jesen je. Čas spominov, v sledi minulega.

Na vrtovih pa se razcvetajo krizanteme; bele, rumene, pisane. Mnogo krizantem.

Koliko rok bo jutri, pojutrišnjem in prihodnje dni seglo po njih, koliko svečk bo zagorelo, koliko solz se bo utrnilo. Spet še bodo zavezale črne rute, ko bo oko spomina seglo tja v strašne dni . . .

Leto 1941. Vas gori. Zvezane ljudi vodijo na morišča. Strojnice regljajo smrtno pesem. Tam na poljani pa padajo, padajo: oče, sin, mati . . . Toliko očetov, mater in otrok! V borbah, koncentracijskih taboriščih, kot talci. Toliko življenj!

Globoko doli v grapi je majhna gomila. Kurir spi v njej. Ptice in veter mu prinašajo pesem, resje in praprot sta mu brat in sestra. Lučke zanj in za vse padle pa bodo gorele tudi v naših srcih, gorele bodo pred obeležji naše slavne preteklosti, ko bomo sklonjenih glav častili njihov spomin.

Jutri, pojutrišnjem poromamo na grobove, k našim svojcem, k našim dragim. K njim, ki smo jih izgubili, k njim, s katerimi smo nekoč delili radost in srečo in ki so tako prerano odšli. Pogovarjali se bomo z njimi v mislih, povedali jim bomo, kaj vse se je medtem zgodilo, kaj vse se je spremenilo. In vedeli bomo, da je vse to, kar imamo, tudi sad njihovih rok in misli. V naših srcih bo topel spomin in hvaležnost, ko bomo pestovali cvetje.

Jesen je. Skoraj pred zimo. Z vej odletava orumenelo listje. Še dolgo v noč bodo migotali plamenčki, morje luči bo ta dan valovalo na tihih domovanjih.

Spomini so topla oaza v puščavi minulega. Vedno bolj se bomo zatekali vanjo.

J. S.

Občinske družbenopolitične organizacije vabijo občane na

ZALNE KOMEMORACIJE

ob Dnevu mrtvih, ki bodo dne 31. 10. 77 v naslednjih krajih:

Primskovo	ob 11. uri	(pokopališče)
Mamolj	ob 11. uri	(osn. šola)
Javorje	ob 11. uri	(osn. šola)
Dole	ob 12.30 uri	(osn. šola)
Gabrovka	ob 14.30 uri	(Moravska gora)
V. Štanga	ob 15. uri	(spomenik NOB)
Šmartno	ob 16. uri	(spomenik NOB)
Jevnica	ob 16.30 uri	(spomenik NOB)
V. Kostrevnica	ob 17. uri	(Zadružni dom)
Litija	ob 17. uri	(spomenik NOB)
Sava	ob 18. uri	(spomenik NOB)
Kresnice	ob 18. uri	(spomenik NOB)

IZOBRAŽEVANJE DELEGATOV

Občina in zakon o združenem delu

Samoupravna afirmacija občine je pogojena v veliki meri z uresničevanjem zakona o združenem delu, v vseh njegovih elementih, s poglobljenim poudarkom na dohodkovnih odnosih. Ob relativno močnem vplivu države na oblikovanje dohodka ne more priti do izraza izvirna ustavna pravica in dolžnost o ustvarjanju in razporejanju dohodka, da bi bilo mogoče sedanjo situacijo že opredeliti kot popolnoma v redu. Še zlasti zato, ker so ukrepi ekonomske politike v veliki meri vezani na dogajanje zunaj občine.

Vloga in položaj združenega dela je v zakonu o združenem delu začrtana, izza tega pa je sedaj na vrsti obsežna politična in ekonomska akcija, da se vsebina zakona spreminja v praktično ravnanje samoupravljalcev na vseh ravneh.

Ker je TOZD temeljna baza za ustvarjanje, ugotavljanje in razporejanje dohodka, je tudi s tem povezana

celotna razširjena in enostavna reprodukcija v občini, prav s tem problemom, koliko je ta samoupravna pra-

● Nadaljevanje na 2. strani

VPRAŠANJE — ODGOVOR

na temo

DRUŽBENA SAMOZAŠČITA

Prihodnjič 9. novembra od 10. do 12. ure

Pokličite tel. številko 88-007 in dobili boste odgovor predstavnikov občinske skupščine in družbenopolitičnih organizacij

UREDNIKOV STOLPEC

(Ne) znanje

Kdor v dnevnem časopisu prebere samo črno kroniko ali pa še tega ne, ta najbrž tudi gradiiva za sestanke samoupravnih organov in za mnoge druge sestanke ne vzame prepogosto v roke. Kako potem odloča na sestankih, ne da bi vedel za kaj pravzaprav gre, je vprašanje, ki se ga delno dotika pričujoči uvodnik.

Praksa kaže, da na raznih sestankih manjkajo predvsem tisti, ki se jim ne zdi vredno priti zraven. Najpogostejši vzrok temu pa je nezainteresiranost, ki pa izvira iz neznanja, nepoznavanja problematike in premajhnega poglobljanja. So tudi silno žalostni (ali pa smešni) primeri, ko navzoči šele na sestanku odpirajo kuverto z gradivom in se pričenjajo seznanjati s problematiko, ki je na dnevnem redu. Seveda so dogovori sprejeti na takšnih sestankih največkrat plod prizadevnosti sklicatelja in sestavilcev gradiv, ki pa seveda sami niso prav nič krivi, da o tem odločajo pravzaprav sami.

Drugo vprašanje pa je razumevanje gradiva in sploh razumevanje vsega tistega, o čemer delavec danes odloča. Tu mislim na tekoče spremljanje razvoja našega družbenoekonomskega in družbenopolitičnega sistema, kar je v veliki meri povezano (oziroma odvisno) s kvaliteto naših samoupravljaljskih odločitev. Nedvomno nam šola, ki nam je dala poklic, še zdaleč ni dala tudi potrebnega družbenega znanja. Morda za nazaj, za sproti pa tega tudi pričakovati ne moremo, saj vendarle nenehno napredujemo s spreminjanjem družbenoekonomskih odnosov. Ogromno zaposlenih v naši občini pa je tudi samo z osnovnošolsko izobrazbo in tu se niso imeli možnosti seznanjati s podrobnejšo vsebino naših družbenoekonomskih odnosov, ki pa jo danes za kvalitetno opravljanje samoupravljaljske funkcije neobhodno potrebujemo.

Morda je bil to kar predolg uvod za misli o družbenem izobraževanju, o katerem bom navedel še nekaj stavkov. Ne rečem, da v občini nismo nič storili na področju družbenega izobraževanja. Trdim pa, da je bilo truda veliko, rezultatov pa za ta trud premalo. Vzrok za to pa je tudi v tem, da se družbenega izobraževanja lotevajo organi, organizacije in posamezniki, ki so za to premalo usposobljeni. Doslej je bilo premalo metodike in didaktike v tem izobraževanju, premalo priprav, premalo poglobljanja, premalo preverjanja znanja . . . Menda nam je jasno, da bi se vsled tega te naloge morala lotiti organizacija, ki ima za to usposobljene ljudi in ki bi se družbenega izobraževanja lotevala sistematično. To pa je delavska univerza. To naj bi bila tudi njena osnovna dejavnost. Dejavnost pa tudi nekaj stane, zato za to zagotovimo denar. Denar za program, ki ga bomo seveda prej v okviru SZDL dobro pretehtali in ga nato tudi izvedli.

Novice iz gospodarstva

Industrija apna Kresnice pravkar dokončuje dve medsebojno povezani investiciji. Nova in večja transformatorska postaja v prostorih nekdanjega skladišča omogoča nadaljnje aktivnosti na področju modernizacij, dopolnitev in povečanja proizvodnje, zlasti pa uvajanje nove proizvodnje.

Izgradnja mlinice, to je naprava za proizvodnjo živega mletega apna, pa pomeni novo proizvodnjo. Dosedanjim najbolj značilnim proizvodom kosovnemu apnu, hidriranemu apnu in gramozom se pridružuje še živo mleto apno. Živi mleto apno je pomembna surovina v nekaterih vejah

industrije.

Tovarna usnja Šmartno je izgradila veliko skladiščno halo. Doslej so imeli stalne težave s skladiščenjem nasoljenih kož. Objekt je lep in funkcionalen. Izvajalec objekta je bil GIP BETON Zagorje, TOZD Gradmetal Litija. Elemente hale je dobavil Gradis Ljubljana.

Predilnica Litija je pridobila lokacijsko dovoljenje za izgradnjo skladiščno proizvodne hale. Hala bo stala tik zraven vodne postaje, to je ravno nasproti železniške postaje v Litiji. Od nove investicije si Predilnica obeta pomemben napredek v razvoju, zlasti

pa v izboljšanju gospodarsko-tehničnih možnosti delovne organizacije.

Kovina Šmartno je dobila novega direktorja. Piše se Vidic Alojz. Novo delovno dolžnost bo začel opravljati, čim mu bo potekla delovna obveznost pri njegovi dosedanji delovni organizaciji, Rudisu iz Trbovelj. Kovina je delovna organizacija na razpotju. Prav je, da napravi podobne korake v razvoju, kot so ga napravile druge številčno podobne delovne organizacije (n. pr. Mesarija Litija, Restavracije Litija in drugi). Čeprav novi direktor še ni v Kovini, že sodeluje s strokovnjaki Kovine pri izdelavi plana.

Urbanizem in urbanistična ureditev prostora postaja vedno bolj občutljivo področje gospodarske, socialne in družbenopolitične dejavnosti občine. Oči vseh se vedno bolj upirajo na to področje in spremljajo, kaj se tu dogaja. To zanimanje je objektivno in razen pri nas ga čuti vsa Slovenija. V občini pa je znak povečanja zanimanja tudi priprava za prve rešitve črnih gradenj.

Pomembno pa je naslednje. Urbanistična služba v občini Litija je pre slabotna. Da bo kos novim nalogam in novim pogledom, bo treba storiti več stvari: ojačati službo, pridobiti za sodelovanje institucije zunaj občine in izločiti Urbanistično službo iz strogega podjetniškega okvira gradbene delovne organizacije.

Oddelek za gospodarstvo

J. D. Trgovina se odlikuje z bogato izbiro in nizkimi cenami (Foto „Zofka“)

NOVA TRGOVINA

Delavci združeni v Trgovskem podjetju „GALEB“ LJUBLJANA so v začetku tega meseca odprli novo trgovino v Litiji, Brodarska ulica 9.

Trgovina je dobro založena s tekstilnimi izdelki, ki so osnovna de-

javnost podjetja. Odločili smo se, da naše prodajne kapacitete širimo tudi zunaj Ljubljane, s čimer bomo skušali zadovoljevati tudi občane, ki živijo zunaj ljubljanskih meja.

Odpiranje nove trgovine nam je

Nova trgovina trgovskega podjetja GALEB v Litiji (Foto „Zofka“)

omogočilo Turistično društvo Litija, ki nam je dalo na razpolago urejene prostore pod zelo ugodnimi pogoji, za kar se jim kolektiv zahvaljuje.

Skušali bomo v najvišji možni meri slediti željam občanov. Trgovina bo vedno založena z blagom, dostopnim

tudi tistim občanom, ki imajo povprečni življenjski standard, kar pomeni, da bo trgovina, založena v glavnem z znižanim blagom od 20 do 50 % glede na isto ali podobno blago, ki se prodaja v drugih prodajalnah.

Trenutno imamo na zalogi veliko izbiro pletenin, ženskih bluz, moških srajc, perila in lahke konfekcije. Cene letih so tudi do 50 % nižje.

Trgovina je odprta po sistemu non-stop, od 7. do 20. ure. Ta obratovni čas omogoča vsem občanom, da si v svojem prostem času nakupijo potrebno blago.

Naša želja je, da zadovoljimo občane, zato je vsak predlog za spremembo ali dopolnitev asortimana dobrodošel, zato prosimo občane, da svoje predloge posredujejo v sami poslovalnici.

Na koncu bi se zahvalili vsem, ki so omogočili pričetek poslovanja te poslovalnice, občanom litijske občine pa priporočamo nakup v naši prodajalni in se jim za zaupanje vnaprej zahvaljujemo.

V. Č.

● Nadaljevanje s 1. strani

Občina in zakon o združenem delu

vica in dolžnost v posamezni TOZD dejansko uveljavljena. Razpolaganje z dohodkom v TOZD, njegovo usmerjanje, združevanje za različne cilje družbene reprodukcije, ki se opravlja z mehanizmi samoupravnega sistema, daje pečat in vsebino položaju in vlogi združenega dela v občini.

Kljub jasnim idejnim političnim opredelitvam pa še nimamo v praksi izpeljanega tako zastavljenega sistema odločanja o dohodku. Delegatski sistem, ki je vzpostavljen v vsaki družbeni celici, je nekje manj prisiljen v veliki časovni stiski sprejemati dogovore ali pa se omejevati na obrobna vprašanja s tega področja. Skratka, odločanje o delu, rezultatih dela je tista osnovna zadolžitev socialističnih samoupravnih sil, da jo izpeljejo dosledno na vseh nivojih, najprej v TOZD, svobodni menjavi dela, v združevanju interesov v občini in širšem družbenem prostoru. Ker prav tako uredničen položaj in vloge združenega dela neposredno vpliva na samoupravne, družbene in politične odnose v občini, ni mogoče pričakovati prave ustavne afirmacije občine brez take uveljavitve vloge združenega

dela. Vse odločitve morajo sprejemati v bistvu delavci v TOZD. Preko delegatskega sistema pa so z nešteto nitmi povezani z vsemi strukturami odločanja ter vsebinsko neposredno sodelujejo na vseh ravneh dogovarjanja, sporazumevanja in odločanja. V tej sredini je potem tudi iskati težišče odločanja, medtem ko naj je skupščina čedalje bolj mesto sporazumevanja in dogovarjanja delegatov o vseh družbenih vprašanjih. Le tako postaja občina prava samoupravna skupnost. Pot uveljavljanja tako opredeljenega položaja združenega dela s tem pa tudi občine, njenega političnega sistema, je dolgotrajnejši proces, stalna bitka vseh naprednih sil, povezanih v socialistični družbi. S tem je združeno celotno funkcioniranje delegatskega sistema v vseh osnovnih samoupravnih celicah, interesnih skupnostih in občinski skupščini. Zato je boj za uveljavljanje samoupravnega položaja delovnega človeka in občana istčasno in vzporedno boj za izboljšanje delovanja delegatskega sistema v vsaki temeljni samoupravni celici in v občini kot celoti.

ASFALTNA BAZA V KRESNICAH

SGP Slovenija ceste, TOZD Industrija apna Kresnice je 16. 9. 1977 pridobila dovoljenje za postavitev začasne asfaltne baze v Kresnicah. Pred pridobitvijo dovoljenja je delovna organizacija predložila potrebna soglasja, takoj po pridobitvi dovoljenja pa je pričela s pripravami in montažo asfaltne baze. Zdaj je asfaltna baza postavljena in že obratuje.

Pričetek gradnje je povzročil v Kresnicah majhno revolucijo.

Po mnenju Industrije apna Kresnice je tako upiranje bilo neumestno. Predvsem poudarjajo v Kresnicah, da gre za začasno in prenosno asfaltno bazo. Zanimivo pa je tudi to, da so tisti, ki so se upirali izbrali nepravilno pot, saj so obšli Krajevno skupnost in družbenopolitične organizacije krajevne skupnosti.

Začasna in prenosna baza v Kresnicah je tipa Marinni s kapaciteto 30 t/uro in zavzema prostor približno 600 m², to pa je toliko, kolikor zavzema površina običajna eno do dvo-

družinska hiša v mestu, kadar lastnik ne pretirava z velikostjo svoje parcele.

Več je bilo razlogov, zakaj so SGP Slovenija ceste in dva njena TOZD-a prosili za dovoljenje, da smejo postaviti asfaltno bazo v Kresnicah.

Prvi razlog je veliko pomanjkanje asfaltnih mešanice. Drugi razlog pa so nekatere težave pri prodaji proizvodov Industrije apna Kresnice in tretji razlog je dejstvo, da so v Kresnicah na razpolago velike količine apnenčastih agregatov, ki se jih ta čas ne da gospodarno uporabiti drugače kot v asfaltni bazi.

Tudi mikrolokacija je bila smotno izbrana. Upoštevala je pač dejstvo, da morajo biti notranji transporti minimalni. SGP Slovenija ceste si ne želijo tistih, ki s predolgimi notranjimi transporti razvrednotijo sadove že opravljenega dela, takšnih je namreč že skoraj preveč.

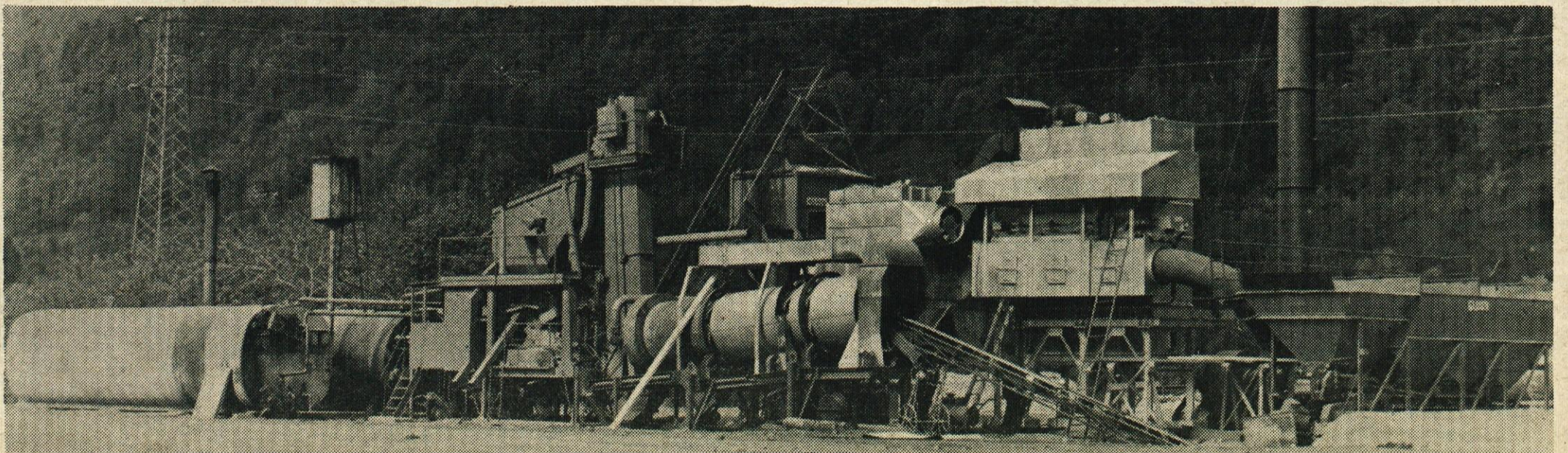
Ena od najhujših skrbi tistih, ki so se upirali postaviti asfaltne baze je, da dvomijo, da bo začasna. Menijo, da je

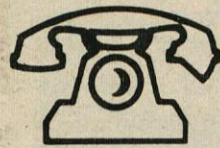
asfaltna baza jež, ki bo odgnal lisico. In vendar je dovolj načinov, da to začasnost, ko bo potrebno uveljavimo. Najprej soglasja so vsa takšna, da terjajo striktno začasnost. Jasno gospodarnost asfaltiranja ne dovoljuje stalnosti lokacije v Kresnicah. V Črnučah bo zgrajena tovarna asfalta, ki bo izločila ne samo asfaltno bazo v Kresnicah, temveč bo pokopala še kakšen drugi tihi plan o postavitvi drugih baz.

Zdaj pa Kresničani. V tem roku bodo prilagodili tehnologijo proizvodnje apnenčastih agregatov tako, da bodo zmogli z dobičkom dobavljati kamene agregate tudi v Črnučah in pa nekaj svojih cest bodo ugodneje modernizirali.

Morda je komu še žal, da je v Kresnicah most čez Savo? Če je, brez potrebe. Tudi brez mostu so Kresnice interesantno industrijsko območje zaradi železnice, prostora in vode. Nekje pa mora industrija tudi imeti prostor.

K. I.

88-007

VPRAŠANJE – ODGOVOR

ZDRAVSTVO IN SOCIALNO VARSTVO

ZDRAVSTVO V PRIHODNJE

V AKCIJI, KI JE BILA 7. OKTOBRA OD 10. DO 12. URE, SO OBČANI POLEG VPRAŠANJ, KI SE NANAŠAJO NA NASLOV, POSTAVLJALI ŠE VELIKO VPRAŠANJ O METODAH DELA SOCIALNE SLUŽBE.

VPRAŠANJA IN ODGOVORI SO POTEKALA TAKOLE:

„Kolikšna je najmanjša in kolikšna je največja socialna pomoč v naši občini?“

„Najmanjša je 380 din, največja pa 760 din mesečno.“

„Koliko je zaposlenih v socialni službi v Litiji?“

„Tri socialne delavke in ena administratorka.“

„Kdo je sedaj direktor zdravstvenega doma v Litiji?“

„Vršilec dolžnosti direktorja ZD Litija je dr. Pavle Lebinger.“

Na razpis se ni nihče javil in bo le-ta ponovljen.“

„Ali socialne delavke poznajo problem hudo bolne matere na Primskovem, ki je hud srčni bolnik?“

„Primer poznamo. Zbirajo se sredstva za nakup pralnega stroja zanjo. Socialna služba ji je od 1. 8. tega leta dodelila stalno pomoč v višini 700 din mesečno.“

„Zakaj socialne delavke tako malo obiskujejo teren? Samo v pisarni se ne da reševati socialnih problemov. Pa še to: če lahko veliko zaposlenih občanov svoje avtomobile razbija na službenih vožnjah, bi jih lahko tudi socialne delavke vsaj občasno.“

„Ko je bila socialna služba še pri občinski upravi, so socialne delavke največkrat prisledle k kolegom, ki so z avtomobili odhajali na teren. Tega načina obiska terena sedaj ni možno več uporabljati in bi bilo potrebno v okviru socialne službe imeti službeni avto. Uporaba lastnih avtomobilov je problematična, saj jih za službene vožnje uporabljajo tudi drugi člani družine, v kateri je avto.“

Prihodnjic 9. novembra
od 10. do 12. ure

VPRAŠANJE – ODGOVOR

na temo

DRUŽBENA SAMOZAŠČITA

Pokličite tel. številko 88-007 in
dobili boste odgovor predstavnikov
občinske skupščine in družbeno-
političnih organizacij

„V naši OZD smo razpravljali o gradivu zdravstvene skupnosti SRS. Ni nam bilo jasno, katere bolezni spadajo v dodatni program. Ali bi jih lahko nekaj naštel, vsaj najbolj tipične?“

„Te bolezni opredeljuje 26. člen tega gradiva.“

„Kdo vse bo oproščen plačila zdravstvenih

Na vprašanja občanov so odgovarjali:

– Sonja Kolar, vodja izpostave Litija regionalne zdravstvene skupnosti Ljubljana

– Slavica Habjan, vodja strokovne službe socialnega skrbstva Litija

– Pavle dr. Lebinger, v. d. direktorja ZD Litija

– Janko dr. Ahčin, Vodja zobozdravstvene službe ZD Litija

– Karlo Lemut, član IO regionalne zdravstvene skupnosti Ljubljana

– Mari Merzelj, strokovna delavka občinske skupnosti otroškega varstva

– Slavko Pungerčar, predsednik

konference delegacij invalidsko-pokojskega zavarovanja Litija

– Dušan Gnezda, vodja enote Litija, regionalne skupnosti za zaposlovanje

uslug dodatnega programa, ki je opredeljen v gradivu zdravstvene skupnosti SRS?“

„27. člen gradiva občane razvršča v posamezne skupine, 29. člen pa govori o oprostitvah.“

„Koliko je v naši občini alkoholikov in kakšni so rezultati pri zdravljenju le-teh, oziroma kakšne preventivne akcije izvajamo pri preprečevanju alkoholizma?“

„Imamo samo evidenco za tiste alkoholike, ki jih zdravimo. Obveznega zdravljenja ni, razen pri težjih kaznivih dejanjih. Predloge za ukrepanje v posameznih primerih nam največkrat posredujejo bližnji sorodniki in OZD. Zdravljenje poteka preko zdravstvene službe z razgovori in je prostovoljno. Največja težava je v tem, da skoraj noben alkoholik ne prizna, da je alkoholik. Med preventivne akcije lahko štejemo prepoved točenja alkoholnih pijač v gostinskih lokalih pred 7. uro zjutraj, prepoved točenja alkoholnih pijač v obratih družbene prehrane, v osnovnih šolah pa je v pouk vključena tudi problematika alkoholizma z vsemi njegovimi posledicami.“

„Kaj je v Litiji s klubom zdravljenih alkoholikov?“

„Klub obstoja in ima okrog 9 članov. Šest jih že nekaj let abstiniira. Pri zdravljenju nastajajo težave, saj je zdravljenje alkoholikov še vedno preveč odvisno samo od lastne volje prizadetega.“

„Kdo v Litiji rešuje problematiko delovnih invalidov in kakšni so rezultati? Kako je poskrbljeno za prekvalifikacijo delovnih invalidov?“

„Kdor ima status delovnega invalida, rešuje njegovo problematiko skupnost invalidsko-pokojskega zavarovanja, glede na stopnjo invalidnosti. Glede prekvalifikacije so dolžne skrbeti OZD. Če gre delavec zaradi delovne invalidnosti na delovno mesto z nižjim osebnim dohodkom, ima pravico do takšnega osebnega dohodka, kot ga je imel pred invalidnostjo.“

„Kdaj se bo vendarle pričel graditi nov zdravstveni dom v Litiji?“

„Gradnja se bo pričela 1. II. 1978, pripravljala dela pa tečejo že letos.“

„Kaj bo s sedanjim zdravstvenim domom, ko bo zgrajen nov?“

„Sedanji zdravstveni dom bi bil zelo zanimiv za Predilnico, s katero smo se že pogovarjali. Predilnica se še ni opredelila niti za namembnost zgradbe (samski dom ali upravni prostori) niti za odkup. V kolikor razgovori s Predilnico glede odkupa zgradbe ne bodo uspešni, bomo iskali drugega interesenta.“

„V katero smer gredo zamisli o ureditvi zdravstvenega varstva v prihodnje? Kaj je bistvo sprememb, oziroma, kaj bo boljše v primerjavi s sedanjim stanjem?“

„Gradivo zdravstvene skupnosti SRS v 1. točki uvoda opredeljuje, da delovni ljudje in občani v občinskih zdravstvenih skupnostih s sporazumom opredelijo pravice iz enotnega programa zdravstvenega varstva, ki so zanje takega pomena, da si njihovo uresničevanje jamčijo z medsebojno solidarnostjo.“

„Ali ima občinska zdravstvena skupnost Litija pozitivno ali negativno bilanco?“

„Bilanca je negativna. Vzrok temu je tudi v tem, da se cca 1500 občanov vozi na delo zunaj občine. Poleg tega pa so na območju občine tudi nekatere delovne enote, ki nimajo statusa TOZD in zato oteka vir sredstev za zdravstveno varstvo, ki se združuje po stopnji 1,94 iz dohodka TOZD.“

„Kolikšen bo prispevek občana, ki ga bo moral plačati za posamezne zdravstvene usluge po gradivu zdravstvene skupnosti SRS?“

„Predviden prispevek občana po tem gradivu bo 30 din za zdravlila, za doplačilo v enem mesecu v bolnicah največ 2000 din za I. skupino (visoki osebni dohodki), 1500 din za drugo skupino in 1000 din za tretjo skupino (nizki osebni dohodki).“

„V Predilnici je zaposlenih ogromno žena oz. mater. Ali v Predilnici kaj razmišljajo o vrtcu v okviru Predilnice? Mnoge moderne OZD imajo to že urejeno.“

„S strani občinske skupnosti otroškega varstva bodo v tem mesecu s Predilnico opravljeni razgovori o možnostih za organizirano otroško varstvo v okviru Predilnice.“

„Socialno delo se večinoma opravlja na terenu in ne v pisarni. Če socialne delavke za delo

na terenu ne uporabljajo svojih avtomobilov, predlagam, da se v ta namen nabavi službeni avto, ker socialnih problemov ne bomo rešili v pisarnah.“

„Socialno delo se delno opravlja na terenu, delno pa tudi v pisarni. Službeni avto bi bil nujno potreben.“

„V KS Litija – levi breg so ob stanovanjskih blokih uredili lepo otroško igrišče. Kaj pa na Rozmanovem trgu, ne bo nič? Saj je tam vendar veliko več otrok, pa se nimajo kje igrati!“

„Vsekakor je takšno igrišče na Rozmanovem trgu zelo potrebno. KS Litija – desni breg ima to v programu.“

„Tako kot za druga področja tudi za zdravstvo trdimo, da ima veliko notranjih rezerv, ki bi ob boljši organizaciji pocenile zdravstvene usluge. Katere so notranje rezerve?“

„Ena izmed rezerv je tudi v tem, da občani ne bi za vsako malenkost prosili za zdravlila, ki jih potem zavržejo. Tudi reševalni prevozi niso namenjeni prav za vsak prevoz. Občani tudi prevečkrat prosijo za obiske na domu, ki pa še zdaleč niso nujni ali potrebni.“

Vprašanja lahko posredujete tudi pismeno na naslov: Glasilo občanov Litija, Trg na Stavbah 1.

Pismena vprašanja naj bodo v uredništvu do 7. novembra do 10. ure. Odgovore bomo objavili v naslednji številki „Glasila občanov.“

„Kako naj bi bilo v bodoče urejeno nadomestilo bolniškega staleža nad 30 dni?“

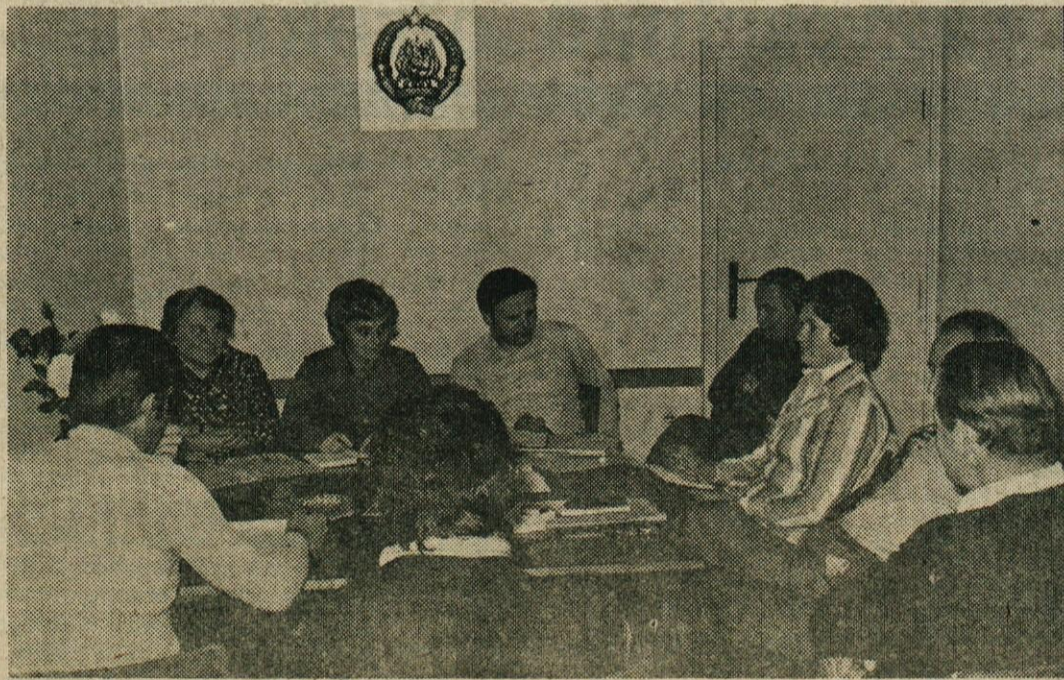
„To bo odvisno od zmogljivosti občinske zdravstvene skupnosti. Če bo ta imela sredstva, bo nadomestilo iz tega vira, če pa ne, pa iz dodatnega programa.“

„Kdaj se bodo povečale pokojnine?“

„Pokojnine se bodo povečale s 1. avgustom 1977 za 4% in 60 din ob upoštevanju regresije (povečanje v korist najnižjih pokojnin). S 1. januarjem 1978 pa se predvideva povečanje še za 8–10% (brez regresije). Za leto 1976 znaša razmerje med povprečno starostno pokojnino (ki znaša 3.327,83 din) in povprečnim osebnim dohodkom na zaposlenega 71,6%. To razmerje se tudi v letu 1978 ne bo bistveno spremenilo.“

„Zakaj je treba v Litiji toliko časa čakati na ortodonta? Ali bo kdaj bolje?“

„Po programu pride 0,2 ortodonta za Litijo, glede na populacijo. Obolevnost pa je znatno večja, zato je tudi čakalna doba zelo dolga. Ko bomo dobili specialista, bo za Litijo 0,5 ortodonta in bo čakanje krajše.“

Tokrat se je v naši akciji zbrala zelo številna ekipa, ki je odgovarjala na vprašanja občanov (foto „Zofka“)

Vprašanj je bilo veliko in tudi zanimiva so bila (foto „Zofka“)

IZ KRAJEVNIH SKUPNOSTI

KRAJEVNA SKUPNOST LEVI BREG

Objekti skupnega pomena

Na mestnem območju Krajevne skupnosti Litija – levi breg se je v preteklih letih zelo hitro širila stanovanjska gradnja. Gradilo se je na osnovi parcialnih zazidalnih načrtov, ki so omogočali hitro gradnjo stanovanjskih površin. Skoraj pa bi pozabili na izgradnjo spremljajočih objektov kot so zelenice, otroška igrišča in podobno. Zaradi tega se je Krajevna skupnost Litija – levi breg odločila, da svojo lepo lego, naravno danost dopolni z objekti skupnega pomena. Za začetek naj bi bila to otroška igrišča.

Pristop k urejanju otroških igrišč je bil vezan tudi na uređitev zelenega zaledja le teh.

Ni dovolj, da damo otrokom gugalnice, jahalne konjičke ali peskovnike, pač pa moramo nuditi otrokom takšne igralne elemente, pri katerih bodo morali razvijati svoj um. Tudi ni dovolj, da postavimo otroška igrala kjerkoli, pač pa moramo poskrbeti za dobro počutje. In kje bomo našli za njih to dobro počutje, če ne v senci zelenega drevja, odmaknjeno od cestnega vrveža in nezdravega ozračja. Zato smo pri urejanju novih otroških igrišč posebno pazili, da bodo obdana z zelenicami, drevjem in grmovnicami. Hkrati pa je to zelenje tudi vzgojni element, ki naj poučuje mladega človeka v že rani mladosti, da je zelenje nujna potreba, da so to pljuča naselja in da ga je treba varovati. Zeleni tampon okoli novih igrišč je torej nekakšna meja med frekventiranim cestnim vrvežem in prostorom, kjer naj se otroci brezskrbno igrajo. Toda otroška igrišča bodo nudila tudi prijeten kotiček za starejše.

Številne klopi bodo nudile spremljajočim

mamicam in ostalim počitek, hkrati pa tudi razvedrilo ob opazovanju iger najmlajših.

Otroška igrišča so locirana v jedru stanovanjskih naselij. To je ob Prvomajski ulici, Marokovi poti in Trgu na Stavbah. V prvih dveh primerih smo iz zapuščenega prostora (nedovoljeno odlagalništvo) naredili zgladna igrišča, slednje pa smo vklopili v že obstoječi park. Otroška igrišča vsebujejo sodobne in vzgojne naprave. Poleg rustikalnih peskovnikov, jahalnih konjičkov, gugalnic, so tu še švedska popenjala, otroška žičnica, hišice za igranje, športna igrišča, razna popenjala in druga igrala.

Pri gradnji in urejanju navedenih igrišč se je odzvalo k prostovoljnemu delu večje število mladine, pomagali pa so tudi starejši občani. Toda vseeno je bilo potrebno angažirati precejšnja družbena sredstva, zaradi česar bo nujno potrebno igrišča skrbno negovati.

Za izgradnjo vseh otroških igrišč so bila koriščena sredstva iz prispevka za uporabo mestnega zemljišča, združena sredstva krajevnih skupnosti in delovnih organizacij z območja naše krajevne skupnosti.

Na tem mestu bi morali zlasti poudariti veliko razumevanje delovnih kolektivov Predilnice, Lesne industrije, Mizarstva Litija, Pletilje, Gradmetala, Gozdnega gospodarstva, Elektro – obrat Litija in Olepšave iz Ljubljane, za kar se jim ob tej priliki javno zahvaljujemo.

Na koncu naj tudi povem, da je vsa strokovna dela z veliko vnemo in veseljem opravil Atelje zeleno okolje – Marko Jelnicar, krajan naše krajevne skupnosti.

V. B.

Zato je bila organizacija pouka telesne vzgoje na tej šoli močno prizadeta, saj je ta kolektiv uporabljal prostore TVD Partizana Šmartno, ki pa je od šole oddaljen 300 metrov. Učenci so morali zato ne glede na vremenske prilike slediti telesni vzgoji v odmaknjem objektu od šole, poleg tega pa tudi sorazmerno neprimernem, saj objekt ni bil niti primerno opremljen, še manj pa ogrevan.

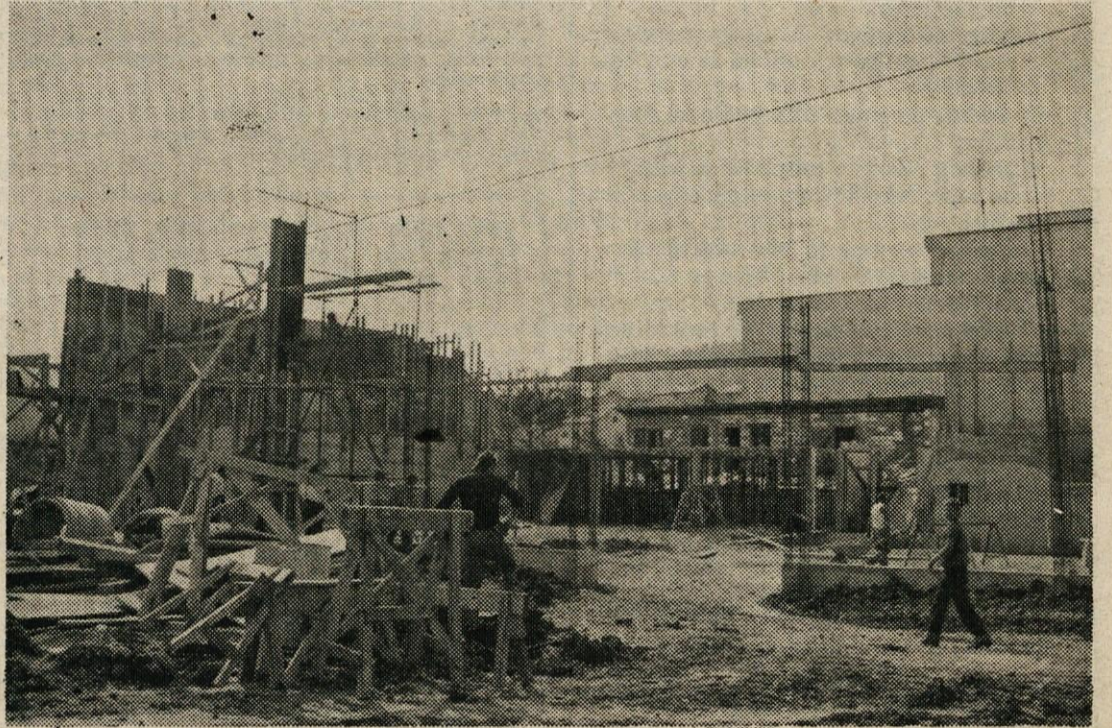
Danes lahko sledimo gradnji nove telovadnice pri osnovni šoli Šmartno, ki bi morala biti po pogodbi o oddaji del zgrajena do 30. oktobra 1977, a je rok izgradnje zaradi izredno slabih pogojev temeljenja podaljšan za 40 dni. Iz tega izhaja, da bi morala biti telovadnica v Šmartnem zgrajena do 10. decembra 1977 in izročena svojemu namenu.

Izvajalec del GIP Beton Zasavje, TOZD

Gradmetal Litija zagotavlja, da bo objekt zgrajen do roka. Glede na potek del pa se postavlja vprašanje, če je glede na obseg še neizvršenih del to tudi izvedljivo. V primeru, da objekt ne bo zgrajen do roka, je izvajalec del dolžan plačati penale na prekoračitev roka.

V okviru tega objekta bo zgrajena večja telovadnica velikosti cca 450 m², manjša telovadnica – ta bo istočasno služila kot galerija za spremljanje športnih in drugih prireditev v telovadnici, prostor za telovadno orodje in prostor, oz. kabinet učitelja telesne vzgoje s pripadajočimi prostori.

Izgradnje tega objekta se veselijo šoloobvezni otroci kot tudi vsi telesnokulturni delavci in občani krajevne skupnosti Šmartno, saj bo pomenil središče telesno-kulturne dejavnosti, ki se bo odvijala v tem objektu.

Gradnja telovadnice v Šmartnem (foto „Zofka“)

KRAJEVNA SKUPNOST VAČE

Gradimo si bodočnost

V POLETNIH MESECIH VAČANI NISMO IMELI POČITNIC. JUNIJA SMO KONČALI S KOŠNJO, POTEM PA SMO ZAČELI GRADITI. TELESNO KULTURNA SKUPNOST LITJA NAM JE NAMENILA DENAR ZA ASFALTIRANJE IGRISČA PRED ŠOLO, POKAZALA PA SE JE TUDI MOŽNOST O USTANOVITVI OBRATA TISKARNE SLOVENIJA NA VAČAH.

Gradnja igrišča je stekla v mesecu juliju. Takoj v začetku smo ugotovili, da bomo morali urediti novo kanalizacijo in poseben odtok za strešno vodo. Pred asfaltiranjem je predvidena tudi izgradnja opornega zidu za utrditev asfalta, in mladinci, ki so pridno delali pri ureditvi kanalizacije, sedaj že kopljejo nove jarke za oporni zid. Delajo z velikim elanom in se veselijo, da bo končno tudi na Vačah urejen prostor, na katerem bodo mladi, nadebudni športniki lahko igrali rokomet, košarko in nogomet. Mladina hiti, da bi čimprej dosegla svoj cilj, bojimo se samo tega, da zaradi dodatnih stroškov v zvezi s kanalizacijo in opornim zidom finančno ne bomo mogli izpeljati za nas tako pomembnega objekta. Hkrati pa smo Telesnokulturni skupnosti Litija za namenjena sredstva zelo hvaležni, saj bo pridobitev igrišča veliko pripomogla k zdravi rasti otrok in mladine.

Z ozirom na dolgoletne želje in potrebe kra-

janov, ki so se doslej morali voziti na delo v Litijo ali v Ljubljano, smo se ob ugodnih pogojih Tiskarne Slovenija odločili za gradnjo obrata tiskarne na Vačah. Adaptirali in preuredili smo garažne prostore avtobusa, in dela so že v zaključni fazi. Bili smo zelo na tesnem s časom, ko smo poleg kmečkih opravil, ki jih je v poletnem času največ, morali sekati in pripraviti les za potrebe gradnje obrata, ali pa delati na gradbišču; danes, ko je naš obrat že pokrit z novo streho in nas čaka le še notranja izdelava in oprema prostorov, pa smo veseli in malce tudi ponosni, da smo uspeli premagati obilico težav, ki so bile pogojene z delom in našo preobremenjenostjo. Pri tem pa nismo in tudi ne bomo pozabili velike opore, ki nam jo daje Skupščina občine Litija, brez katere bi samo s svojo voljo in delom težko dosegli vse, kar danes imamo.

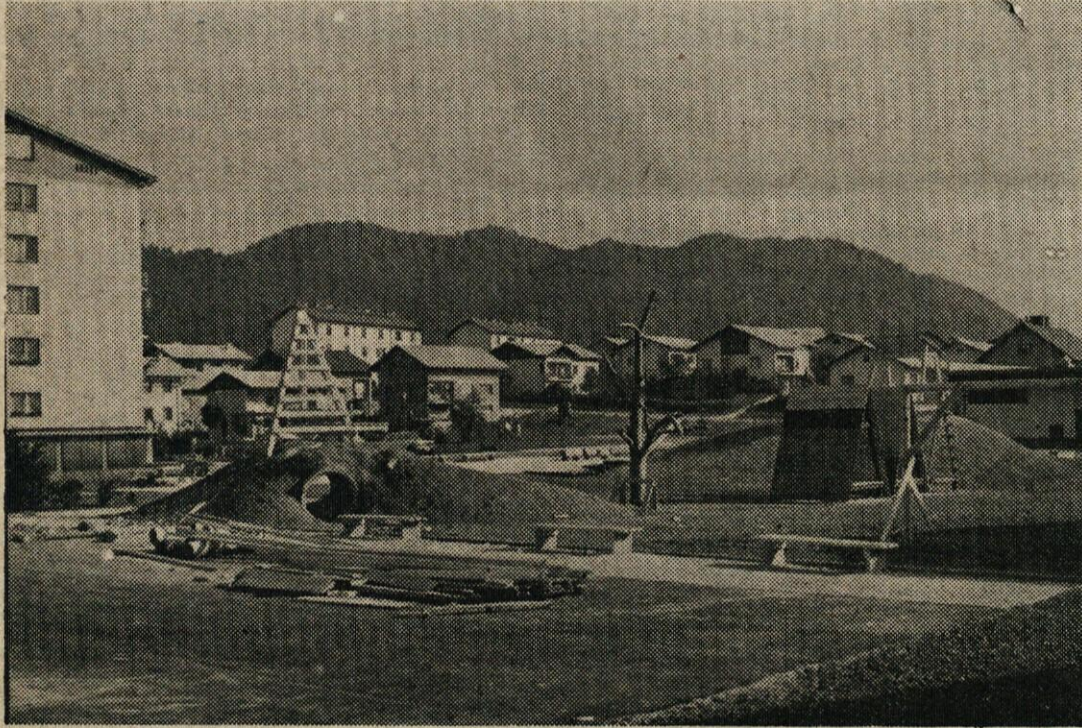
Trudili se bomo, da bomo v bodoče še bolj opravičili zaupanje vseh, ki nam pomagajo. Imamo še veliko načrtov; izvolili smo nov vodovodni odbor, ki je že začel z akcijami za preureditev vodovoda na Vačah, vzporedno s tem pa se bomo trudili za čimhitrejšo ureditev avtomatske telefonske centrale, ki je na Vačah nedvomno nujna.

Čaka nas še veliko dela in težav, toda zavedamo se, da ob sedanjem elanu in marljivosti uspeh ne more izostati.

Tekst in foto: Anka Kolenc

Delo pri usposabljanju prostorov za obrat tiskarne na Vačah

Otroško igrišče je zares lepo in vredno posnemanja (foto „Zofka“)

KRAJEVNA SKUPNOST ŠMARTNO

Presenetljiv uspeh

Šmarska osnovna šola je letos ponovno izvedla zbiranje poljskih pridelkov; vodila jo je komisija za prehrano. Lani je zajela le 12 vasi, letos pa so jo več kot podvojili, saj so pri oddaji pridelkov sodelovali prebivalci 37-ih vasi in zaselnikov ozjega in širšega šolskega okoliša. Pri zbiranju je sodelovalo 183 šolarjev, ki so v dveh dneh nabrali skoraj 5000 kg pridelkov na 27-ih zbirnih mestih. Dve tretjini poljsčin odpade na krompir, od ostalega pa je bilo največ jabolk, zelja, repe in kolerabe. Prevoz v šmarsko šolo so brezplačno opravili kombiji Doma Tisje, Lesne industrije Litija ter šmarske „Usnjarne“, sodeloval pa je tudi zasebnik Tomaž Gregorin. Vsem

prevoznikom se organizatorji omenjene akcije najlepše zahvaljujejo.

Komisija za prehrano bo predlagala razrednim skupnostim in razrednikom, naj pripravijo predloge za polovične ali brezplačne malice, upoštevajo pa naj socialno stanje družin ter število šoloobveznih otrok.

Starši in drugi vaščani so se letos dobro odrezali; redki so bili primeri, ko so pomoč odklonili, redki pa so tudi posamezniki, ki so oddali že pokvarjene pridelke, ki jih ne bo moč več uporabiti.

Boris Žužek

Dolgoletna želja krajanov

Učencem in pedagoškemu osebju osnovne šole Franc Rozman Stane Šmartno pri Litiji se bo z izgradnjo telovadnice pri tej šoli uresničila dolgoletna želja.

Tega objekta pa se ne veselijo samo ti, temveč tudi ostali občani, saj se zavedajo, da je telesna vzgoja sestavni del telesnega in duševnega razvoja človeka.

Telesna vzgoja in pouk te na šoli ima po-

membno vlogo pri nadaljnjem razvoju otrok.

Res, skoraj neverjetno je, da je bila v Šmartnem zgrajena po potresu nova, sodobna šola, h kateri je bil naknadno iz sredstev prvega samoprispevka zgrajen prizidek, kar je bilo vse skupaj zelo pomembno, toda tako velika šola, katero dnevno obiskuje nad 500 učencev od 1. do 8. razreda, le ne more in ne sme biti brez telovadnice.

Počitnice na morju

Komisija za letovanje, ki deluje pri Skupnosti otroškega varstva Litija, je organizirala letos že četrty zapored 15-dnevno bivanje šolarjev v Mladinskem zdravilišču in okrevališču na Debelem rtiču pri Koprju. Sprva je rezervirala le 150 mest, ker pa je bilo prijav več, je prevzela še dodatnih 15 mest od občine Grosuplje.

Letovanje je potekalo v dveh izmenah; v prvi, ki je trajala od 9. do 23. julija, je bilo 84 otrok in 7 vzgojiteljev, v drugi, od 23. julija do 6. avgusta, pa 68 otrok in 6 vzgojiteljev. Če pogledamo podatke po matičnih šolah, ugotovimo, da se je prijavilo z litijske šole 69 učencev, s šmarske 52 in z gabrovške 31. Zlasti veliko je bilo otrok s podružničnih šol in iz nižjih razredov, vendar skoraj nihče izmed njih ni znal plavati. Zato je bil lanski sklep komisije za letovanje, da poleg vodičev poskrbi tudi za učitelja plavanja – rekratorja, letos še kako koristen.

V obeh izmenah je znalo ob prihodu na morje plavati 43 otrok, 22 smo jih uvrstili med polplavalce, 87 pa je bilo neplavalcev. Nekaj dni je trajalo, da so otroci zgubili strah pred vodo in ker nam je bilo vreme vseskozi naklonjeno, smo si vsi vodiči, posebno pa še oba rekratorja, zelo prizadevali, da bi se naučilo plavati čimveč neplavalcev. Ob odhodu smo ugotovili, da imamo 63 plavalcev, 66 polplavalcev in samo 23 neplavalcev. Če dodam še podatek, da je bila med mladimi „pomorščaki“ skoraj tretjina prvošolcev in drugošolcev, skoraj polovica učencev iz 3. in 4. razreda ter slaba petina iz ostalih razredov, je uspeh več kot zadovoljiv. Med neplavalci so najmlajši, ki pa bodo drugo leto, če bodo šli v kolonijo, zanesljivo splavali. Oba rekratorja sta svoje delo še kako opravila, vsi tekmovalci v plavalnih veščinah pa so prejeli bronaste, srebrne in zlate značke „Delfin“.

Tudi družabno življenje je potekalo po programu in pri otrocih nismo opazili dolgočasnja niti obolenj, razen lažjih prehladov in manjših urezov. V večernem času smo hodili na krajsje izlete, fantje so se pomerili z drugimi skupinami v nogometu, dekleta pa v odbojki. Čeprav v naših ekipah ni bilo sedmošolcev in osmošolcev, saj le-teh po sklepu komisije za letovanje ne sprejemamo več v kolonijo, smo vseeno nekajkrat zmagali. Pri tekmovalju v plavanju smo res pobrali le zadnja mesta, toda kljub temu smo bili veseli, da je večina otrok splavala, saj v občini jim te možnosti ne moremo nuditi.

Poskrbeli smo tudi za kulturno razvedrilo. Uprava zdravilišča je organizirala večer Disneyevih risank in proslavo pred dnevom vstaje, sami pa smo pripravili, skupno z Grosupljčani, ki so bili v istem paviljonu, kviz, razstavo zanimivih predmetov, ki so jih otroci našli ob obali, ples in poslovljni večer. Sicer pa je bil skoraj vsak večer v enem izmed paviljonov ples ali podobna zabavna prireditev. Da bi slovensko obalo čimbolj spoznali, smo izvedli še poldnevni izlet v Piran, obiskali so mejni prehod Lazaret ter s Hrvatov opazovali Trst z okolico.

Vsi, ki smo preživeli 15-dnevne počitnice na Debelem rtiču, se zahvaljujemo upravi zdravilišča za njen trud, da smo se res prijetno počutili, zahvala pa velja tudi komisiji za letovanje, ki nam je pomagala pri organizaciji ter poskrbela za igralne in plavalne pripomočke. Ob zaključku bi predlagali samo to, naj bi za prihodnje leto kupili gramofon, ki bi otrokom krajšal čas v deževnih dneh in ob večerih, za plošče pa bodo poskrbeli sami.

Pred šolskimi otroki so bili v juniju na Debelem rtiču predšolski otroci. Šest vzgojiteljic je skrbelo za 54 letovalcev, ki so si v desetih dneh okrepili zdravje in spoznali nov predel naše ožje domovine.

Boris Žužek

Šola v maravi: 2 ekskurziji v Koper (foto: Anka Kolenc)

Debeli rtič: tekmovalje za „srebrnega delfinčka“ (foto: Anka Kolenc)

PLANINCI V JULIJU IN AVGUSTU

1. Prvo soboto v juliju se je 14 članov PD Litija podalo v Kamniške planine. S Krvavca so se preko Velikega Zvoha povzpeli na 2223 m visok Kalški greben. Od tu so nadaljevali pot do Cojzove kočice na Kokrškem sedlu, kjer so prespali. V nedeljo so v lepem vremenu osvojili Grintovec, najvišji vrh v Kamniških Alpah. Skupina je potem sestopila v Kamniško Bistrico.

2. Mladinska komisija pri Planinski zvezi Slovenije je letos že drugi organizirala planinski tabor za pionirje. Tabor je namenjen najboljšim pionirjem iz posameznih mladinskih odsekov kot nagrada za njihovo uspešno delo. Lani so se pionirji zbrali v Logarski dolini, letos pa so razpeli šotore v dolini Krnice pod Vrščem. Planinsko društvo Litija je tako kot lani tudi letos poslalo na pionirski tabor tri mlade planince. V Krnici sta bila Silvo Kotar in Janez Nograšek s šole Šmartno in Iztok Štrus z litijske osnovne šole. Teden od 7. do 14. avgusta so ti trije pionirji preživeli s svojimi vrstniki iz raznih krajev Slovenije, poslušali so planinska predavanja in hodili na izlete. Povzpeli so se na Špik in Mojstrovko.

3. Komisija za alpinizem pri Planinski zvezi Slovenije je organi-

zirala začetniški tečaj za pripravnikinje – alpiniste za društva, ki nimajo samostojnih alpinističnih odsekov. Tečaj je bil v Češki koči v Kamniških Alpah od 24. do 31. julija. Udeležil se ga je Marjan Brodar iz Šmartna. Tako se je spet povečalo število litijskih alpinistov, ki, kljub temu, da nimajo samostojnega odseka, vneto plezajo v domačih in tujih gorah. Želja alpinistov in upravnega odbora PD Litija je, da se pri društvu ustanovi alpinistični odsek.

4. 22 članov PD Litija je od 14. do 17. avgusta prehodilo del slovenske planinske transverzale. Pot jih je vodila od Planine Razor nad Tolminom na Vogel, Rodico, Črno prst in na Porezen. Od tu so se spustili v bolnico Franja in nazadnje v Cerkno.

5. Planinska sekcija, ki deluje na osnovni šoli v Šmartnem, že vrsto let prireja vsako poletje večdnevni izlet po slovenski transverzali. Letos so se odločili za Karavanke. Na pot so se odpravili 21. avgusta. Žal je 21 planincem slabo vreme preprečilo, da bi izvedli načrt do konca. Z Javorniškega Rovta so se morali vrniti domov. V Karavanke se bodo ponovno podali v septembru.

M. R.

Obveščamo vse zdrave občane občine Litija, da bo **KRVODAJALSKA AKCIJA V LITIJU** 23. in 24. oktobra 1977

Odvzem krvi bo v osnovni šoli na Rozmanovem trgu vsak dan od 6.–15. ure. V tem jubilejnem letu pričakujemo „visoko solidarnost človeštva,“ zato vas vabimo k sodelovanju.

ČLOVEK ČLOVEKU – KRI ZA ŽIVLJENJE

Občinski odbor
Rdečega križa
LITIJA

LESNA INDUSTRIJA LITIJA
n. sol. o. Litija

Razpisuje prosta delovna mesta:

1. KLJUČAVNIČAR
2. ADMINISTRATOR
3. ELEKTRIKAR
4. DELAVCI V PROIZVODNJI PLOSKOVNEGA POHIŠTVA

Pogoji:

Pod 1 KV ključavničar (delo pri vzdrževanju ali v proizvodnji plastike)
Pod 2 zaključena administrativna šola
Pod 3 KV ali PK električar (delo v proizvodnji plastike)
Pod 4 KV ali PK mizar, NK delavci z najmanj 6 razredi osnovne šole.

FOJKAR IVAN
STEKLARSTVO
Valvazorjev trg 1
LITIJA

Obveščam cenjene stranke, da opravljam vse vrste zasteklitve. Za naročila se priporočam.

Za trajnost in toploto vašega stanovanja vam nudim strokovno montiranje centralne kurjave in izvršujem razna popravila. Se priporoča FRELJH ANTON, Sava n. h. SAVA PRI LITIJU

OBVESTILO

SKUPŠČINA OBČINE LITIJA OBVEŠČA VSE OBČANE, DA BO JAVNA LICITACIJA NAJDENIH PREDMETOV V PONEDELJEK, DNE 31. 10. 1977 ob 8. URI V PROSTORIH GASILSKEGA DOMA V LITIJU, LJUBLJANSKA CESTA. SKUPŠČINA OBČINE LITIJA

Novice iz kulture

V ŠESTO SEZONO – Odbor šmarskega šolskega kulturnega društva „Zvonček“ je že sestavil okvirni program za sezono 1977/78. Začel jo je z javno radijsko oddajo „Koncert iz naših krajev“, kjer sta sodelovala RTV ter ljubljanska banka, v nadaljevanju pa bodo Šmarčani in okoličani lahko v avli šole slišali še gledališkega igralca Berta Sotlarja in basista Ladka Korošca, mešani pevski zbor „Slavček“ iz Trbovelj, Koroški akademski oktet in solista ljubljanske Opere Milko Evtimovo ter Dimitra Damjanova. „Zvonček“ bo pomagal tudi pevcem „Zvona“ pri organizaciji nekaterih domačih koncertov. Še nadalje pa bo prirejal obiske v ljubljanskih poklicnih gledaliških hišah, kjer je predvidel največ predstav v Operi, po enkrat pa bodo tudi ljubitelji gledališke umetnosti lahko obiskali Dramo, Mestno in Šentjakobsko gledališče.

OBISK V DOMU „TISJE“ – Šmarski oktet, ki je na letošnji

spomladanski reviji Zasavske pevske skupnosti, bila je v Šmartnem, dosegel navdušen sprejem poslušalcev, je že začel z rednimi vajami. Prvi teden v oktobru je obiskal člane domske skupnosti „Tisje“ v Črnem potoku ter jih razveselil s spletom slovenskih narodnih ter umetnih pesmi. Z njimi je nastopila tudi recitatorka Mateja Podlogar.

BRALNA ZNAČKA – Sedemnajstega septembra je minilo sedem let, kar je umrl eden najboljših in najbolj priljubljenih mladinskih pisateljev France Bevk. Od takrat dalje praznujejo slovenski pionirji pisateljev smrti dan kot dan bralnih značk, začnejo pa tudi z vsakoletnim tekmovaljem za bralne značke, ki jih je v Sloveniji nad 20. Šolarji v naši občini tekmujejo že vrsto let za Levstikovo bralno značko. Letošnji knjižni program že imajo in najbolj vneti mladi bralci že obiskujejo šolske ali krajevne knjižnice.

Boris Žužek

Šmarčani in Gabrovčani — slabi bralci

Matična knjižnica Litija ima svoji enoti tudi v KS Šmartno in Gabrovka. V obeh krajih pa med odraslimi bralci ni zanimanja za branje.

V Šmartnem posluje knjižnica v prostorih osnovne šole. Odprta je ob torkih popoldan in petkih dopoldan. Otroci in upokojenci jo pridno obiskujejo, med mladimi iz Presada pa ni nobenega zanimanja za kvaliteto branje in raje kupujejo „Dr. romane“. Prav tako pa nastajajo v Gabrovki resni problemi zaradi prostorov knjižnice, zato bo morala KS pomagati pri iskanju drugih prostorov, če želi knjižnico v svoji KS še obdržati. Če pa v KS in med krajani ne bo

zanimanja za branje, bomo knjižnico predstavili v kako drugo KS v občini, ker trenutno nimamo možnosti za nakup novih knjig. Gabrovčani, premislite torej ali knjižnico potrebujete ali je ne.

Joža Konjar

8 MESECEV —
30.000 IZPOSOJENIH
KNJIG

V osmih mesecih je knjižnica v Litiji in njeni enoti v Šmartnem in Gabrovki obiskalo 10.300 bralcev, ki so si izposodili 30.000 knjig, kar je 70 % predvidene izposoje v letu 1977.

SPOMENIKI OD STAREJŠE ŽELEZNE DOBE DO SREDNJEGA VEKA – ZNANIH ŽE 24 NAJDIŠČ – ARHEOLOŠKA DEDIŠČINA IN TURIZEM – IZKOPANINE NAJ VARUJE MLADI ROD

Arheološka najdišča v okolici Gabrovke

Popotnik, ki pride iz litijske smeri na prelaz Javorski pil, ostrmi pred nenavadnim prizorom: strmi zasavski hribi postajajo proti jugu vse mehkejši, prisojne strmine prvih dolenskih gričev so posejane z „nogradi“, sredi katerih se belijo zidanice (tudi še mnoge stare). Tam nekje spodaj se razprostira kotlinasta dolina ob zgornjem toku Mirne, kjer se stiskajo hiše kraja Moravče (v slovenski slovstveni zgodovini znanega po dekletu Toni, ki ji je Fran Levstik posvetil svoje najlepše pesmi). Morda se človek ob pogledu na pestrost sedanjega življenja, kjer se stara kmečka arhitektura prepleta z novo, niti ne zave, da je v bližini vse polno nemih prič o davnih prebivalcih teh krajev. Še vedno živo ljudsko izročilo je že pred več kot 100 leti pripomoglo, da se je pri nas porajajoča arheološka stroka začela zanimati tudi za okolico Gabrovke. Od takrat pa vse do danes je vztrajno raziskovanje odgrnilo marsikatero tančico, ki je zakrivala pogled v tisočletja.

DOLGA VRSTA ARHEOLOŠKIH NAJDIŠČ

Doslej so najbolj raziskane in znane Roje nad krajem Moravče pri Gabrovki. Veliko grobišče leži na južnem, jugovzhodnem in jugozahodnem pobočju podolgovatega grebena, in sicer večinoma na ledini Roje ali na Rojah, na skrajnem zahodu tudi na ledini Na Gmajni, med zaselkom Sp. Roje in Moravčami. Ledina Roje se nadaljuje proti vzhodu še na zemljišče Klanca pri Gabrovki.

grobišča sestavljajo skupine grobov, ki se med seboj ne stikajo. Zanimivo je, da je bil po izročilu „Ajđov britof“ le na tistem delu ledine Roje, ki pripada Klanecu. Nekdanje grobišče že stoletja zapored označuje lesen križ na najbolj vidnem osrednjem delu grebena Roj. Tu so bili najdeni najbolj zanimivi staroslovanski grobovi 9.–10. stoletja; še prej je bilo na istem mestu žarno grobišče iz dobe Keltov, t. j. iz zadnje tretjine 1. tisočletja pr. n. št. Ne mestu sedanjega „Metodinega pruha“ so bili ob starejših izkopavanjih (2. polovica 19. in začetek

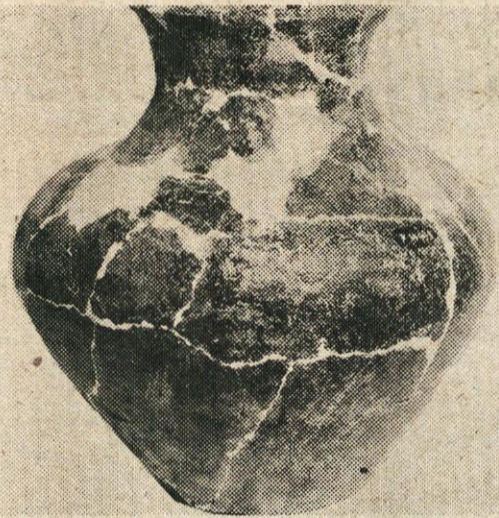
20. stoletja) najdeni staroslovanski grobovi 7.–9. stoletja s pridanimi glinenimi lončki, železnimi noži, košenim glavnikom itd. Na ta prostor je segalo tudi keltskodobno žarno grobišče. Najbolj zanimiv je severni del doslej raziskanega velikega grobišča. Ob poti proti zaselku Zg. Roje leži – še vedno ne povsem odkrita – skupina grobov, kjer smo našli skelete iz starejše železne dobe (približno 2. tretjina 1. tisočletja pr. n. št.) in zgodnjega srednjega veka (8.–9. stoletje), hkrati tudi keltskodobne žarne grobove (zadnja tretjina 1. tisočletja pr. n. št.). Ta skupina pokopov od prazgodovine do srednjega veka – s posledkom v času rimskega imperija – se proti jugu, jugozahodu in delno vzhodu ostro zaključuje; ni raziskan obseg v severni smeri. Med doslej odkritimi deli velikega grobišča je letošnji prostor izkopavanja najpomembnejši, in sicer prav zaradi tako dolgega zaporedja pokopavanja. Območje verjetne naselbine na Rojskem hribu ni raziskano. O možnosti davnega selišča pričata n. pr. dve gomili (ena s premerom pribl. 10 m in višino pribl. 2 m), ki ležita ob „stari poti“ v Rojski hosti, med Rojami in Sp. Vodicami. Po izročilu je v gomili na desni strani poti zakopano „zlato tele“.

Večni člen v poznavanju naselitve Roj v arheoloških dobah so Moravče pri Gabrovki,

kjer so znane rimske najdbe. V sami vasi so leta 1860 našli pri gradnji litijske ceste poznantično obokano grobnico z ostanke človeških kosti in pridanimi zaščitnimi iz brona. V arheološki literaturi iz začetka 20. stoletja se omenja tudi s ploščami obložen rimski grob, najden nekje v vasi. Zanimivo je ljudsko izročilo, da so na zemljišču ob cesti proti Gabrovki – Kužjak imenovanem – pokopavali kužne mrličje. Staro obljudenost kraja v srednjem veku izpričuje tudi omemba v listini iz leta 1136.

Nad Moravčami se dviga hrib Šmohor. Pozitvno izkopavanje pri cerkvi leta 1970 je pokazalo, da so bili na zgornji ploščadi keltskodobni žarni grobovi; čeprav prazgodovinski po običaju in duhu – segajo že v čas rimske zasedbe naših krajev, t. j. v sredino 1. stol. n. št. Odkrili smo tudi sestercij cesarja Klavdija (41–54), iz brona, dalje odlomke rimskodobne in visokosrednjeveške lončenine ter odlomka rimskodobnih strešnikov – tegul.

Najdbe lončenine opozarjajo na možnost naselbine na ploskem hribu, nekakšnem osamelcu s strmimi pobočji, ki se le na zahodni strani drži hribovja. Za naselitev bi bila primerna terasa, ki se vije na vzhodni in severni strani hriba, pod zgornjo ploščadjo; tu smo

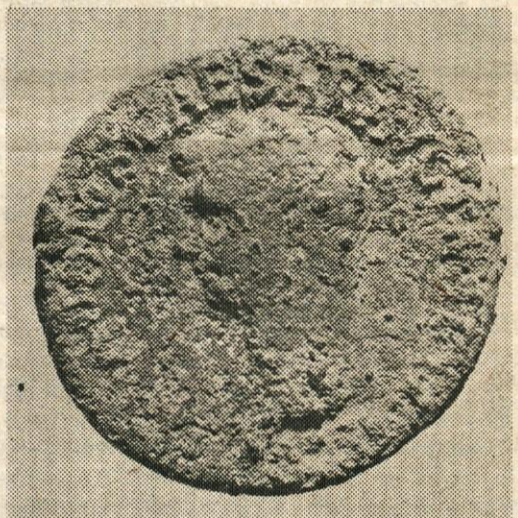

MOJSTRI LONČARSTVA – V žarnem grobu z Roj nad Moravčami pri Gabrovki, izkopanim 1970. leta, je bila lepo izdelana keltskodobna posoda (foto: S. Habič)

Nad grobiščem se dviga ploščat Rojski hrib z raztresenimi hišami zaselka Zg. Roje. Vzhodni del hriba pripada že Klanecu. Na ploščadih na temenu hriba je verjetno stala starodavna, grobišču pripadajoča naselbina. Ves prostor

ZAKOPANO „ZLATO TELE“ – Ljudsko izročilo ve za nagrobno gomilo v Rojski hosti med Rojami in Sp. Vodicami (foto: D. Vuga)

POD TUIČEVO PETO – Rimsko zasedbo naših krajev ponazarja tudi sestercij cesarja Klavdija iz sredine 1. stoletja, najden na hribu Šmohor nad Moravčami pri Gabrovki (foto: D. Vuga)

leta 1975 našli odlomke rimskodobne in srednjeveške lončenine. Zanimiv je tudi podatek, da so leta 1962 v „Hostnikovem pruhu“ pod Šmohorjem našli okostje konja, z železno „turško podkvižo“ na kopitu.

glasilo občanov

BODICE

Ustanovitelj: Občinska konferenca Socialistične zveze delovnega ljudstva Litija
Ureja uredniški odbor: Tine Bričelj (glavni in odgovorni urednik), Slavko Urbič, Lojze Kotar, Mojca Lebinger, Zofka Hauptman, Branka Nefat in Miro Kaplja
Prilogo glasila urejajo: Branka Nefat (glavni in odgovorni urednik), Ruža Urbanc, Mari Merzelj, Karlo Lemut in Miro Vidic
Predsednik časopisnega sveta: Slavko Pungercar
Tehnično urejanje in priprava za tisk: BEP–Ljubljanski dnevnik
Tisk: Ljudska pravica
Naslov uredništva: Litija, Trg na Stavbah 1, p. p. 6
Časopis prejemajo vsa gospodinjstva v občini brezplačno na dom.

– Blížajo se volitve. Kdor za svojo kariero še do danes ni nič storil, je že malo pozen ... je že malo pozen ...

– Nekemu litijskemu direktorju pravijo „štrikarca“. Menda ne bo težko uganiti, za koga gre ...

– Kar naenkrat je postal poklic direktorja silno deficiten, kar dokazujejo primeri Kovine, Zdravstvenega doma, TOZD Usnjarne in TOZD IA Kresnice

– Predsednik IS SO Litija se je ondan peljal v Ljubljano kar v copatah, ker se je jutraj pozabil obuti. K sreči je imel s seboj ženo, ki mu je nato v Ljubljani kupila čevlje. Sedaj ne vem, ali je to samo raztresenost ali pa način, kako priti do novih čevljev ...

– Nekdo iz občinske uprave bi lahko že nehal spreminjati dnevne rede sej občinske skupščine na sedmih sejah. Kdo, naj pa sam ugane ...

KEGLJANJE

PREDILNICA OSVOJILA POKAL

Zaključeno je kegljaško tekmovanje ekip sindikata delovnih organizacij litijske občine. Štirinajst ekip se je borilo za prehodni pokal Občinskega sindikalnega sveta štiri mesece.

Vsaka ekipa, ki so jo sestavljali najmanj štirje tekmovalci, se je morala podrediti terminskemu planu srečanj v trinajstih kolih. Z ozirom na to, da so vse ekipe sestavljali pretežno delavci, od katerih jih veliko dela v izmenah, so na nočnem delu, so službeno odsotni, na terenu itd., je pravi uspeh že v tem, da smo uspeli pripeljati tekmovalce do konca. Edina ekipa, ki je večkrat izostala od tekmovanja, je bila ekipa PREDILNICA iz Gabrovke, ki lahko išče opravičilo v oddaljenosti od kegljišča in v tem, da se člani ekipe pogosto vračajo s službenih voženj šele v poznih večernih urah.

Razveseljiva je ugotovitev, da je pridrlo pravilo – važno je sodelovati, ne zmagati že v širši krog, saj je veliko število ekip po končanem srečanju analiziralo in primerjalo število podrtih kegljev s posameznih tekem in so šteli za uspeh napredek v rezultatu, ne pa samo dve točki v tabeli.

Sistem tekmovanja vsak z vsakim, omogoči, da ne pade morala ekipi z vsakim porazom, hkrati pa se da sproti ugotavljanje

napredek.

Tudi letošnja borba za prvo mesto je bila zelo izenačena, zmagovalni pokal pa je zaslužno prejela ekipa PREDILNICE I.

Vrstni red:

1. PREDILNICA I
2. LESNA INDUSTRIJA LITIJ
3. USNJARNA I
4. GRADMETAL
5. MERCATOR – CENTROMERKUR
6. PREDILNICA 2
7. MIZARSTVO
8. SAMOUPR. KOM. SKUPNOST
9. OSNOVNA ŠOLA GABROVKA
10. GOSTINSKO PODJETJE LITIJ
11. IAK
12. USNJARNA 2
13. KOVINA ŠMARTNO
14. PRESAD GABROVKA

Letošnje tekmovanje so financirale osnovne organizacije sindikata nastopajočih ekip, celotno organizacijo pa so brezplačno prevzeli tekmovalci Kegljaškega kluba Litija.

To obliko rekreacije lahko gojijo tudi starejši. Začetni meti sicer res lahko zahtevajo navdušenje, vendar je napredovanje od čistega začetnika do poprečnega keglja-

ča sorazmerno lahko.

Vsaki, ki ima zadostno moči, da s tremi koraki mehko položi okrog tri kilograme težko kroglo na sredo položne deske, je že na pol poti k uspehu. V nadaljnjih metih lahko sproti zasleduje svoj napredek. Ne priporočam pa začetnikom in nerednim gostom kegljišča, da se v trenutnem navdušenju namečejo do onemoglosti, ker bodo v naslednjih dneh občutili v nogah bolečine in utrujenost in bo marsikomu že misel na ponovno kegljanje zagrenila dan.

Rekreacijske skupine delovnih organizacij, ki imajo vsak teden rezervirane steze, naj začnejo z rekreacijo postopno.

Ko metalec po večkratnem treningu ne čuti več posledic metanja v nogah, lahko postopoma zvišuje število metov na 100, 150, 200. Pri tem lahko na vsakem treningu sproti kontrolira število podrtih kegljev. Če se število podrtih kegljev v 50-ih lučajih (25 metov na polno in 25 na čiščenje) giblje okrog 150–170, je to za tedenskega rekreativca že kar uspeh.

Ce bi ekipe, ki se rekreacijsko ukvarjajo s kegljanjem, potrebovale za premostitev začetnih težav pomoč, naj prosijo tekmovalce Kegljaškega kluba Litija, ki jim bodo radi pomagali z nasveti.